

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@repate.hu

🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/ 416 /2017/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

188/2017. (VII. 27.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2016. október 12-én törvényes képviselője útján előterjesztett **panaszát** a 2017. július 27-én megtartott zárt ülésén – a távollévő dr. Wildner Domonkos előadó testületi tag írásbeli előterjesztése nyomán – hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést fogantató szerv – [...] Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem történt, valamint alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2016. október 12-én elektronikus úton terjesztett elő panaszt törvényes képviselője útján, a vele szemben 2016. október 10-én fogantatott rendőri intézkedéssel kapcsolatban.

I.

1) A panaszos törvényes képviselője beadványában előadta, hogy 2016. október 10-én körülbelül 17 óra tájban a kk. panaszost megállította két rendőr J., a H. utca x. szám előtti földes úton. Ekkor a két intézkedő rendőrtiszt – hivatásukat figyelmen kívül hagyva a – kiskorú panaszossal szemben elfogadhatatlan magatartást tanúsított. A panaszos törvényes képviselőjének elmondása szerint a rendőrök fenyegették a panaszost, és rágalmozó szavakkal illették, melytől a panaszos nagyon megijedt.

Amint tudomást szerzett az esetről a panaszos törvényes képviselője, megkereste a rendőröket szolgálati telefonjukon, és kérte nevüket, vagy jelvéyszámukat, melyet a rendőrök több ízben való kérés ellenére nem adtak meg.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A panaszos törvényes képviselője azért kérte a Testület segítségét, hogy a jövőben sem az ő, sem mások gyermekével ne fordulhasson elő hasonló eset.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az illetékes rendőri szervtől, valamint kérte az ügygel kapcsolatos rendőrségi dokumentumok és a konkrét kérdésekkel kapcsolatos rendőrségi álláspont megküldését. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) O. Z. r. főörzsőrmester 2016. október xx-én készült jelentésében az alábbiak szerint foglalja össze a történeteket.

2016. október xx-én xx óra xx perctől xx óra xx percig képkocsizó járőr szolgálatot látott el szolgálati gépkocsival J. település illetékességi területén. N. M. r. főörzsőrmester xx óra xx perctől ILLMIK szolgálatot látott el J. területén, ezért parancsnoki utasításra közös szolgálatot láttak el.

xx óra xx perc körüli időben J. E. utcán – R. utca irányába – közlekedtek a szolgálati gépkocsival, amikor észlelték, hogy egy kék színű, hatósági jelzés nélküli négykerekű motorkerékpár (quad) a R. utca irányából az E. utcára fordul rá. Ott körülbelül 5-10 méter megtétele után – amint meglátta a szolgálati gépkocsit – irányjelzés és körütekintés nélkül hirtelen visszafordult az E. utcán, és nagy sebességgel a R. utcába hajtott, és azon közlekedett tovább. A motorkerékpárt szemmel láthatóan gyermekkorú személy vezette, bukósisak nélkül.

Ezt követően a rendőrök követték a motorkerékpárt vezető személyt, és megkülönböztető fényjelzés használatával, illetve hangosbemondón keresztül többször felszólították az előttük bizonytalan iránytartással közlekedő motorkerékpár vezetőjét, hogy álljon meg. A panaszos továbbra is nagy sebességgel haladt, illetve folyamatos hátratekintgetéssel ellenőrizte, hogy a rendőrök követik-e. Mivel szemmel is jól látható volt, hogy a vezető gyermekkorú, illetve a nagy sebességgel való közlekedése során a testi termete és bizonytalan irányítása miatt több alkalommal is majdnem leesett az általa vezetett motorkerékpárról, ezért a rendőrök olyan távolságból követték, hogy esetleges leesése, felborulása esetén biztonságosan meg tudjanak állni előtte a szolgálati gépkocsival.

A motorkerékpár vezetője a R. utca és a H. utca kereszteződésénél irányjelzés és körütekintés nélkül nagy sebességgel balra kanyarodott a H. utcába, és azon közlekedett tovább. Az utca szélességének adottságai miatt a szolgálati gépkocsival bal oldalról, körülbelül 2, 5 méter szélességet tartva a motorkerékpár vezetője mellé tudtak haladni, ezt látván a vezető megállt az utcában a H. utca és a R. utca kereszteződésétől körülbelül 70 méterre.

Ezt követően a rendőrök intézkedés alá vonták a motorkerékpár vezetőjét. Felszólították, hogy a négykerekű motorkerékpár motorját állítsa le. Ennek eleget is tett, majd a motorkerékpár indítókulcsát a gyújtáskapcsolóból felszólításra kivette, és átadta a rendőröknek.

Mivel a panaszos személyi igazolvánnyal kora miatt még nem rendelkezett, ezért adatait bemondása alapján a ZTE telefonon keresztül RZS Neo rendszerben leellenőrizték, melyből megállapítást nyert, hogy adatai a valóságnak megfelelnek, ő valóban X. A vezetői engedély nyilvántartásban nem ellenőrizték, mivel azzal életkora miatt biztosan nem rendelkezhet, illetve eltiltás alatt sem állhat.

A panaszos kérdésre elmondta, hogy édesapja tudtával és beleegyezésével vezeti a motorkerékpárt, és közlekedik azzal. Elmondta, hogy édesapja otthon tartózkodik, tehát tud arról, hogy a panaszos eljött otthonról a kerékpárral, és a környező utcákban motorozik.

Miközben a panaszossal szemben intézkedtek, körülbelül 3 percen belül a helyszínre érkezett a panaszos édesapja. Miután megérkezett édesapja a panaszos sírva fakadt, őt édesapja próbálta nyugtatni, vigasztalni. Ezt követően a rendőrök kérdőre vonták a panaszos édesapját, hogy miért engedi meg kiskorú fiának, hogy vezetői jogosultság hiányában a közúti közlekedésben részt vegyen. Erre a panaszos édesapja azt válaszolta arrogánsan, hogy „gratulálok, hogy megfogtátok, jelentsetek fel egy kiskorú gyereket, úgyse kap semmi büntetést”.

Ezt követően a panaszos édesapjával közölték, hogy mivel kiskorú a fia több szabálysértést is elkövetett, ezért vele szemben szabálysértési feljelentést tesznek, illetve a panaszos édesapjával

szemben szintén szabálysértési feljelentést tesznek, mivel fiának úgy engedte át, illetve engedélyezte a négykerekű motorkerékpár vezetését, hogy tisztában volt azzal, hogy fiának nincs vezetői engedélye, és nem vehetett volna részt a közúti közlekedésben. Erre a panaszos édesapja azt válaszolta, hogy úgymint letagadja, hogy megengedte fiának a vezetését.

A panaszos édesapja elmondta, hogy a quad márkáját illetve típusát nem tudja, az saját tulajdona, hatósági engedély és jelzés sosem volt, illetve kötelező felelősségbiztosítással nem rendelkezik.

Időközben a helyszínre érkezett a panaszos édesanyja és 2 fiatalos testvére, akik szintén próbálták nyugtatni a továbbra is sírdogáló panaszost.

Az intézkedés végén a rendőrök közölték a panaszos édesapjával, hogy ellene és a panaszos ellen is szabálysértési feljelentést tesznek, melyet megértett, tudomásul vett, majd a motorkerékpár indítókulcsát átadták a panaszos édesapjának kezébe.

Miután beszálltak a szolgálati gépkocsiba és távozni akartak, a panaszos édesapja odament, és fennhangon, arrogánsan kérdőre vonta őket, hogy miért kiabáltak az ő fiával. A rendőrök közölték, hogy nem kiabáltak a fiával, normális kulturált stílusban és hangnemben beszéltek vele. Amint azt a panaszos édesapja is látta a panaszos akkor kezdett el sírni, mikor az édesapja a helyszínre érkezett. Mivel a panaszos édesapjának több kérdése nem volt, segítségre nem volt szüksége, a rendőrök távoztak a helyszínről.

xx. óra xx. perckor a szolgálati járőrtelefonra a panaszos édesapja betelefonált amiatt, hogy elmulasztotta feljegyezni az intézkedő rendőrök nevét. N. M. r. főtörzsőrmester közölte vele, hogy jelenjen meg J. Rendőrőrsön, ahová 1-2 perc elteltével megérkeztek a rendőrök, és személyesen elmondják a neveiket, rendfokozatukat, jelvéyszámukat, amelyet a panaszos édesapja rögzíteni tud. Azért fontos, hogy ez személyesen történjen meg, mert egyrészt nem tudhatják, hogy valóban a panaszos édesapjával beszélnek telefonon, másrészt a telekommunikációs eszközön keresztül előfordulhat, hogy félreérti a tájékoztatás tartalmát. Ezt a panaszos édesapja megértette, és azt mondta, hogy 1-2 percen belül megérkezik a rendőrőrsre.

xx. óra xx. perckor a panaszos édesapja ugyanerről a telefonszámról telefonált a járőrtelefonra, és arrogáns stílusban kérdőre vonta a rendőröket, hogy hogyan beszéltek a fiával, mert a panaszos továbbra is stresszes, sír, nyugtathatatlan. A telefonhívás megtörténtéről készült hivatalos feljegyzést a rendőrség a Testület rendelkezésére bocsátotta. A panaszos édesapjával a főtörzsőrmester közölte, hogy ez esetben vigye el az orvosi ügyeletre a panaszost, majd ott megvizsgálják, illetve közölte vele, hogy továbbra is várják a rendőrőrsön. A panaszos édesapja annyit mondott, hogy mindjárt ott is van.

xx. óra xx. perckor a panaszos édesapja újra telefonált, és közölte, hogy ott van a rendőrőrsön. A főtörzsőrmester közölte vele, hogy szolgálati érdekből már nem tartózkodik ott, de 30 perc múlva már biztosan visszaérkezik. Erre a panaszos édesapja azt válaszolta, hogy rendben, addig elmegy és vesz vacsorát a gyerekeinek, majd visszajön 30 perc múlva. A főtörzsőrmesternek Sz. L. r. főtörzsőrmestert a 18 órás szolgálatba lépéshez a K. Rendőrkapitányságra be kellett szállítania, ezért nem tartózkodott a rendőrőrsön. xx. óra xx. perckor visszaért a rendőrőrsre, egészen xx. óra xx. percig történő várakozása során nem jelent meg a panaszos édesapja, és nem is telefonált.

2) A 2016. október xx-én készült nyilatkozat a szabálysértés elkövetéséről című dokumentumban a kk. panaszos törvényes képviselője megtagadta a nyilatkozat aláírását, továbbá a szabálysértés elkövetését a panaszos nevében édesapja elismerte.

3) Az O. Z. r. főtörzsőrmester által 2016. október xx-án készített panaszossal szembeni feljelentés – szabálysértési ügyben – jelen fejezet 1) pontjában ismertetett leírást tartalmazza az esetről.

4) Az O. Z. r. főtörzsőrmester által 2016. október xx-án készített panaszos édesapjával szembeni feljelentés - szabálysértési ügyben - jelen fejezet 1) pontjában ismertetett leírást tartalmazza az esetről.

5) 2016. október xx-án a rendőrség értesítés közigazgatási eljárás megindításáról című dokumentummal a panaszos édesapját tájékoztatta az eljárás megindulásáról.

6) A Kiskunhalasi Rendőrkapitányság Igazgatásrendészeti osztálya 2016. október xx-i határozatával elutasította a kk. panaszossal szemben tett feljelentést büntethetőséget kizáró ok miatt, mivel a panaszos 14. életévét még nem töltötte be.

7) Dr. R. H. c. r. őrnagy 2016. október 21-én készült hivatalos feljegyzése szerint 2016. október 10-én 17 óra 29 perckor telefonon tett bejelentést a Hívásfogadó Központba. A telefonbeszélgetés lényegi tartalma szerint a kk. panaszos engedélye nélkül hajtott ki a házuk mögött lévő legelő területéről a közúti forgalomba. A panaszossal szembeni intézkedés során a rendőrök – a helyszínen nem jelenlévő édesapjának elmondása szerint – olyan kifejezéseket használtak, mint „k*rva anyád” és „kitaposom a

beled”. A panaszos szerette volna a konfliktust rendezni, ezért szolgálati telefonjukon kérte a rendőröket, hogy a helyszínre menjenek vissza, illetőleg adják meg a nevüket. A rendőrök a helyszínre nem mentek vissza, nevük megadása tekintetében a rendőr úgy nyilatkozott, hogy „a mellényre fel volt írva, leszarom, hogy nem nézted meg”.

8) N. M. r. főtörzsrőrmester 2016. október xx-én készült jelentése tartalmában megegyezik járőrtársának jelen fejezet 1) pontjában ismertetett jelentésének tartalmával, ezért a Testület az ismételtek elkerülése végett annak ismertetésétől eltekint.

9) A K. Rendőrkapitányság Vezetője 2016. október xx-i végzésével a Testület állásfoglalásának meghozataláig felfüggesztette a rendőrségnél indult panaszeljárást a panaszos ügyében.

10) 2016. október xx-án K. I. r. alezredes elkészítette értékelő jelentését a 2016. október xx-én J., H. utca x. szám előtti utcarészen foganatosított rendőri intézkedés parancsnoki kivizsgálásáról.

A kivizsgálást a panaszos édesapjának bejelentése alapján a B.-K. Megyei Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatja kezdeményezte, és a K-i Rendőrkapitányság, J.Rendőrőrs parancsnoka folytatta le.

A panasz alapjául szolgáló intézkedés történeti tényállását az előzőekben ismertetett jelentésekkel megegyező tartalommal ismertette az értékelés. A panaszos által a panasz tárgyává tett elemek tekintetében az alábbi új megállapításokat tartalmazza az értékelés.

A befejezett rendőri intézkedést követően – melynek végén a panaszos mindkét törvényes képviselője jelen volt, de a rendőrök nevének, azonosítószámának közlése tekintetében igényt nem jelentettek be – nem volt elvárható a telefonon történő tájékoztatás adása az arra jogosult személy személyazonosságának visszaellenőrizhetősége miatt. Jelentéseikben foglaltak alapján az intézkedő rendőrök egyebekben nem zárkóztak el nevük, és azonosítószámuk arra jogosult személynek történő közlésétől, melyhez szükséges kommunikációt lefolytatták, a lehetőséget, és az alkalmat megteremtették. A kért adatok megadásának megghiúsulása pedig nem róható az intézkedő rendőrök terhére. Az azonnali adatközlést semmilyen körülmény nem indokolta, a panaszos édesapja, illetőleg a panaszos érdeksérelmet nem szenvedett, őket hátrány nem érte.

A kivizsgálás kihangsúlyozza, hogy az intézkedéssel kapcsolatban a rendőri jelentéseken kívül csak a panaszos édesapjának közvetett módon szerzett információin alapuló bejelentése áll rendelkezésre. A kivizsgálás során a panaszolt rendőri intézkedés hangnemét, az intézkedő rendőrök által tett sértő kifejezések, fenyegetések használatát a jelentésekben foglaltak nem erősítették meg. A jelentésekben írtak –a tény, hogy a kk. személy járművel történő megállását követően mindvégig együttműködött, és szokványos magatartást tanúsított, valamint viselkedésében változás (sírás) az intézkedés végén, édesapja megjelenését követően történt csak – az intézkedést foganatosító rendőrök által egybehangzóan leírtakat támaszthatják alá.

A fentiekben túlmenően megállapítható továbbá, hogy a kk. panaszos és szülei között korábban számtalan konfliktus alakult ki az édesapa feleségével szemben tanúsított agresszív magatartása miatt – a legutóbbi esetben 2016. szeptember xx-án rendőrségi feljelentéssel történt nyomozást követően 2016. október x-én a K. Járásbíróságra történő áttétellel zárult – mely hatással lehetett a gyermek lelkiállapotára.

A kk. panaszos által elkövetett szabályszegés alkalmas volta közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (továbbiakban: KRESZ) 48. § (9) bekezdésébe ütköző, és a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról, és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (továbbiakban: Szabs. Tv.) 224. § (1) bekezdése szerint minősülő közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése, KRESZ 4. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző, és a Szabs. Tv. 220. § szerint minősülő engedély nélküli vezetés, valamint a KRESZ 5. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző, és a Szabs. Tv. 221. §-a szerint minősülő érvénytelen hatósági engedéllyel, vagy jelzéssel való közlekedés szabálysértésének megállapítására. Az elkövetett szabálysértések miatt a kk. panaszos feljelentése megtörtént. Tekintettel arra, hogy a szabálysértés elkövetésének időpontjában 14. életévét még nem töltötte be, így vele szemben büntethetőséget kizáró ok állt fenn, így a K. Rendőrkapitányság Igazgatásrendészeti Osztálya a feljelentést elutasította. A parancsnoki megállapítás szerint az intézkedés jogszerű, szakszerű, és arányos volt. A dokumentum tartalmának ismertetésétől a továbbiakban eltekint a Testület, arra tekintettel, hogy az eddigiek során ismertetett rendőrségi iratok tartalmával megegyezik.

11) O. J. r. alezredes vizsgálati osztályvezető által végzett kivizsgálás a Testület által feltett kérdések vonatkozásában a következő megállapításokat tette (a Testület eltekint a szó szerinti iratismertetéstől, csak az eddigiekhez képest lényegi kiegészítő információkat ismertet).

A rendőrségi intézkedésre a panaszos által elkövetett közlekedési szabálysértések miatt került sor. A szemmel láthatóan gyermekkorú panaszos négykerekű motorkerékpárral közlekedett, a passzív biztonsági rendszer (bukósisak) használata nélkül, irányjelzés alkalmazását és a körütekintést többször elmulasztotta.

A rendelkezésre álló adatok alapján nem igazolható a panaszos azon állítása, miszerint a vele szemben intézkedő rendőrök megfenyegették őt. A jelentésben foglaltak szerint a panaszossal a rendőrök nem kiabáltak, az intézkedés kulturált hangnemben folyt le, a gyermek akkor fakadt sírva, amikor az édesapja az intézkedés közben a helyszínen megjelent.

2016. október xx-én xx óra xx perckor a szolgálati telefonra hívás érkezett, egy a panaszos édesapjaként bemutatkozó személytől, aki azért telefonált, mert nem jegyezte fel az intézkedő rendőrök nevét, és ezt szeretne volna pótolni. A rendőrök közölték a telefonhívást kezdeményezővel, hogy jelenjen meg a J. Rendőrőrsön, ahol részére a szükséges tájékoztatás megadásra kerül. A személyes megjelenés a panaszos édesapjának beazonosítása miatt volt szükséges. Az erről szóló tájékoztatást a panaszos édesapja is megértette, és úgy nyilatkozott, hogy később megjelenik az őrsön. Ezt követően a panaszos édesapja az intézkedés ellen xx óra xx perckor panaszt tett a Hívásirányító Központon keresztül, majd még további két alkalommal hívást kezdeményezett a szolgálati mobiltelefonra, de a rendőrökkel történt egyeztetést követően továbbra sem jelent meg a rendőrőrsön a kért adatok megismerése céljából. A tájékoztatás telefonon történő megadása nem volt elvárható, az arra jogosult személy személyazonosságának visszaellenőrizhetetlensége miatt.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – **megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát.**

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrség a panaszost indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vont-e intézkedés alá.

A panaszbeadványban a panaszos édesapja arról számolt be, hogy közúti közlekedése során állították meg fiát a rendőrök.

A rendőrségi dokumentumokból kiderül, hogy a szolgálatot teljesítő rendőrök gépkocsizó járőrszolgálatot láttak el, amikor észlelték, hogy egy kék színű, hatósági jelzés nélküli négykerekű motorkerékpár (quad) a R. utca irányából az E. utcára fordul rá. Ott körülbelül 5-10 méter megtétele után – amint meglátta a szolgálati gépkocsit – irányjelzés és körütekintés nélkül hirtelen visszafordult az E. utcán, és nagy sebességgel a R. utcába hajtott, és azon közlekedett tovább. A motorkerékpárt szemmel láthatóan gyermekkorú személy vezette, bukósisak nélkül.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 4. pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében közlekedési hatósági és rendészeti feladatokat lát el.

Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az Rtv.-ben foglaltak figyelembevételével – engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 9. §-a szerint a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki, vagy helyszíni bírság kiszabása helyett – ha a szabálysértési eljárásról szóló törvényben megállapított feltételek fennállnak – szóbeli figyelmeztetést alkalmaz. A szóbeli figyelmeztetés során a rendőr a szabálysértés elkövetését elismerő személyt felszólítja a tevékenysége abbahagyására.

Tekintettel arra, hogy az intézkedő rendőrök közlekedésrendészeti ellenőrzés során jártak el, a Testület utal az Rtv. 44. §-ára, amelynek (1) bekezdés b) pontja szerint a rendőr az Rtv.-ben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.

A közlekedésrendészeti intézkedés során tehát a rendőrség ellenőrizheti a közlekedési rendszabályok megtartását. Ez az intézkedési jog a rendőrséget minden esetben (akkor is, ha egyébként jogsértésre utaló körülményt nem tapasztal) megilleti.

A rendőrség által hivatkozott és észlelt szabályszegéssel összefüggésben továbbá a Testület utal a KRESZ vonatkozó rendelkezéseire.

A KRESZ 4. §-ának (1) bekezdés pontja szerint járművet az vezethet, aki a) a jármű vezetésére jogszabályban meghatározott, érvényes engedéllyel rendelkezik, és a jármű vezetésétől eltiltva nincs.

A Szabs. Tv. 224. §-ának (1) bekezdése szerint, aki a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendeletben (a továbbiakban: KRESZ) meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 217-222. §-a szerinti szabálysértés nem valósul meg, szabálysértést követ el.

A KRESZ 5. § (1) bekezdése szerint a közlekedésben olyan járművel szabad részt venni, a) amelynek jogszabályban meghatározott érvényes hatósági engedélye van.

A Szabs. Tv. 220. § szerint, aki vasúti járművet, légi járművet, gépi meghajtású vízi járművet, úszó munkagépet, illetőleg a közúti forgalomban olyan gépi meghajtású járművet vezet, amelynek vezetésére hatósági engedéllyel nem rendelkezik, továbbá aki e járművek vezetését ilyen személynek átengedi, szabálysértést követ el.

A KRESZ 48. § (9) bekezdés szerint a zárt utastérrel (vezetőtérrel) nem rendelkező motorkerékpáron és segédmotoros kerékpáron utazó személynek becsatolt motorkerékpár-bukósisakot kell viselni. Ilyen járművel csak abban az esetben szabad közlekedni, ha a járművezető és az utas becsatolt motorkerékpár-bukósisakot visel.

A Szabs. Tv. 221. §-a szerint, aki érvénytelen hatósági engedéllyel vagy jelzéssel, illetve olyan járművel vesz részt a közúti forgalomban, amelynek a műszaki érvényességi ideje lejárt, szabálysértést követ el.

A Testület a vonatkozó jogszabályhelyek ismertetését követően utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely cselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a szabálysértési hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – akkor, amikor a rendőrség az intézkedés jogalapjaként szabálysértés elkövetésére hivatkozik – az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, felmerülhetett-e bármely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztethetett.

A bukósisak nélküli közlekedés, az engedély nélküli vezetés (szemmel láthatóan gyerekkorú személy által), és az érvénytelen hatósági engedéllyel, vagy jelzéssel való közlekedés olyan jogellenes magatartások, amelyek szabálysértési felelősségre vonás kilátásba helyezését indokolhatják. Ezért **a Testület megítélése szerint a szabálysértés elkövetésének gyanúja bizonyosan olyan körülmény, amely a közrend védelme érdekében az Rtv. idézett 13. §-a alapján intézkedési kötelezettséget keletkeztetett. A rendőrség továbbá megfelelő jogszabályi felhatalmazás birtokában járt el akkor, amikor a panaszossal szemben az Rtv. 44. §-a alapján közlekedésrendészeti intézkedést foganatosított. A Testület megállapítása szerint a jogszerű rendőri fellépéssel nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.**

2) A Testület vizsgálata tárgyává tette a rendőrök által alkalmazott hangnemet és bánásmódot.

A panaszos törvényes képviselőjének állítása szerint az intézkedő rendőrök fenyegették a fiát, rágalmazó szavakkal illeték, amelytől a panaszos nagyon megijedt.

A panaszos törvényes képviselőjének állítása szerint a rendőrök többek között azt mondták a panaszos fiának, hogy „k***a anyád”, illetőleg „kitaposom a beled”. Ezt a panaszos csak a Hívásfogadó Központba tett bejelentésben adta elő, a Testületnél előterjesztett beadványban nem szerepelt, de mivel a rendőrség által a Testület rendelkezésére bocsátott iratok között szerepelt a bejelentésről felvett hivatalos feljegyzés, a Testület indokoltan tartotta a panaszselem kivizsgálását.

A rendőrség tájékoztatása szerint a rendőrök az intézkedés folyamán kulturált, rendőrhöz méltó viselkedést tanúsítottak. Mindvégig kulturáltan, a kellő tiszteletet megadva beszéltek a panaszossal. Nem tartották igazolhatónak a panaszos azon állítását, hogy a rendőrök megfenyegették volna őt. A parancsnoki kivizsgálás külön kihangsúlyozza, hogy a panaszos édesapjának közvetett módon szerzett – kiskorú fiának elmondásán alapuló – információi nem szolgáltathatnak alapot annak megítéléséhez, hogy a rendőrök milyen hangnemet alkalmaztak a kiskorú panaszossal szemben. A rendőri jelentések egybehangzóan állították, hogy a panaszos az intézkedés alá vonása után együttműködő volt és nyugodt, akkor sírta csak el magát, és vált zaklatottá, amikor édesapja megérkezett. Az rendőrségi értékelő jelentés szerint hatással lehetett a gyermek lelkiállapotára az a tény, hogy a panaszos szülei között korábban számtalan konfliktus alakult ki az édesapa feleségével szemben tanúsított agresszív magatartása miatt, amely miatt korábban – nyomozást követően – feljelentéssel is éltek.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelem és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel összhangban ugyanis az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számon kérhetőség lehetőségeit is megteremtve.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7.

pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A Testület az ügy gondos mérlegelése során megállapította, hogy a panaszosi és a rendőri állítások között olyan mértékű ellentmondás feszül, amelyet a Testület – korlátozott eszköztárára figyelemmel – nem tud feloldani. Emiatt a Testület álláspontja szerint a panaszos emberi méltósághoz való jogának a sérelme nem megállapítható.

A fentiek alapján a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem megállapítható a rendőrök által alkalmazott hangnem és bánásmód vonatkozásában.

3) A Testület vizsgálat tárgyává tette a panaszos törvényes képviselőjének nyújtott tájékoztatást is.

A panaszos édesapja beadványában előadta, hogy amint az intézkedés megtörténtéről tudomást szerzett, az intézkedő rendőröket megkereste a szolgálati telefonjukon, kérte nevüket, vagy jelvéyszámukat, melyet több ízben való kérésére sem adtak meg.

A rendőrségi iratok szerint 2016. október xx-én xx óra xx perckor a szolgálati telefonra hívás érkezett, egy – a panaszos édesapjaként bemutatkozó – személytől, aki azért telefonált, mert nem jegyezte fel az intézkedő rendőrök nevét, és ezt szeretne volna pótolni. A rendőrök közölték a telefonhívást kezdeményezővel, hogy jelenjen meg a J. Rendőrőrsön, ahol részére a szükséges tájékoztatás megadásra kerül. A személyes megjelenés a panaszos édesapjának beazonosítása miatt volt szükséges. Az erről szóló tájékoztatást a panaszos édesapja is megértette, és úgy nyilatkozott, hogy később megjelenik az őrsön. Ezt követően a panaszos édesapja az intézkedés ellen xx óra xx perckor panaszt tett a Hívásirányító Központon keresztül, majd még további két alkalommal hívást kezdeményezett a szolgálati mobiltelefonra, de a rendőrökkel történt egyeztetést követően továbbra sem jelent meg a rendőrőrsön a kért adatok megismerése céljából. A tájékoztatás telefonon történő megadása nem volt elvárható, az arra jogosult személy személyazonosságának visszaellenőrizhetetlensége miatt.

Az Rtv 20. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése kimondja, hogy a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről. A (3) bekezdés szerint a rendőr köteles - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni. A (4) bekezdés kimondja, hogy ha a rendőr egyenruhát visel, de az intézkedés során azonosító jelvénye nem látható, vagy azt nem viseli, akkor a ruházatán azonosító jelvényének számát jól láthatóan fel kell tüntetni.

Az Rtv. idézett bekezdése egyértelműen rendelkezik: az intézkedő rendőrnek az intézkedés megkezdése előtt egyebek mellett, a rendőri intézkedés eredményességét veszélyeztető körülmény hiányában nevét és azonosító számát közölnie kell.

A Testület korábban már számos állásfoglalásban kifejtette, hogy az intézkedés formai kellékei közül csak azoknak az elmaradása tekinthető alapjogi sérelem okozására alkalmasnak, amelyek az érintett számára a későbbi jogérvényesítéshez esetlegesen szükséges információt hordoznak (pl. az intézkedő rendőr kilétére, az intézkedés céljára vonatkozó közlés), míg azon kellékek (tisztelgés, köszönés, stb.) elmaradását, amelyek ilyen információt nem tartalmaznak, nem tekinti a Testület alapjogi sérelmet okozó mulasztásnak. A bemutatkozás elmulasztásának azért van alapjogi relevanciája, mert az adott esetben a panaszos panaszjogának gyakorlását utóbb megnehezíthette volna, ezért alkalmas volt arra, hogy a panaszos oldalán alapjogsértést valósítson meg.

A rendőri iratok alapján megállapítható, hogy a panaszos törvényes képviselőjének állításával ellentétesen az intézkedésről a panaszos édesapja nem később szerzett tudomást – nem csak az előtt, hogy első ízben telefonon megkereste az intézkedő rendőröket – hanem személyesen jelen volt az intézkedés utolsó fázisánál. Az, hogy az intézkedés megkezdésekor a panaszos irányába, vagy az intézkedés befejezésekor a panaszos törvényes képviselőjének irányába az intézkedő rendőrök eleget tettek-e az azonosítási kötelezettségüknek, a Testület rendelkezésére álló adatok alapján nem megállapítható. Továbbá az intézkedés során fennálló azonosítási kötelezettség megszegését a panaszos nem is sérelmezte. Beadványában csak azt kifogásolta, hogy az intézkedő rendőrök később – az intézkedés után, telefonbeszélgetésük során – nem közölték vele nevüket, illetőleg jelvéyszámukat, többszöri kérése ellenére sem. A rendőrségi dokumentációból megállapítható azonban, hogy a rendőrök a szükséges tájékoztatást megadták a panaszosnak azzal kapcsolatban, hogy ha később személyesen megjelenik a rendőrsőn, akkor biztosítják számára az adatközlést, de személyazonosságának visszaellenőrizhetetlensége miatt telefonon keresztül ezeket az adatot nem adhatják ki. A panaszos édesapja megértette és tudomásul vette az erre vonatkozó tájékoztatást.

Mindezekre tekintettel a Testület álláspontja szerint a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható abban a kérdésben, hogy az intézkedő rendőrök eleget tettek-e az azonosítási kötelezettségüknek. Megállapítható azonban, hogy a későbbiek során a rendőrök a fennálló tájékoztatási kötelezettségüknek eleget tettek, amikor a panaszos édesapját személyes megjelenésre kérték az adatközlés érdekében, ezért ebben a tekintetben nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

IV.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a közlekedésrendészeti intézkedést jogszerűen és indokoltan hajtották végre a rendőrök. A rendőri intézkedés alatt alkalmazott fenyegető, sértegető hangnem megtörténte tekintetében a Testület az ellentmondó bizonyítékok miatt nem állapíthatott meg jogsérelmet. A Testület a rendőrök azonosítási kötelezettségének teljesítése tekintetében - bizonyítékok hiányában – jogsérelmet nem tudott megállapítani, megállapítása szerint ugyanakkor megfelelő tájékoztatást nyújtottak a panaszos törvényes képviselője számára, mikor tájékoztatták, hogy a rendőrsőn való személyes megjelenése szükséges az intézkedéssel kapcsolatos adatok kiadása érdekében.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést fogantató szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2017. július 27.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET